

SMITTEVERN-NYTT

FAGLIG FORUM FOR HELSESYKEPLEIERE
SOM ARBEIDER MED SMITTEVERN OG ANDRE INTERESSERTE

Årgang 22, nummer 2

Mai/Juni 2024

ØKENDE FOREKOMST AV RESISTENTE BAKTERIER I NORGE

FHI har utgitt årsrapport 2023 [Forekomst av resistente bakterier og sopp med spesiell betydning for smittevern i helsetjenesten i Norge.](#)

VAKSINASJON AV GRAVIDE MOT KIKHOSTE

Forskrift om endring i forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram m.m. ble vedtatt 26.04.2024 med virkning fra 2. mai. Gravide skal tilbys kikhostevaksine etter retningslinjer gitt av Folkehelseinstituttet for å hindre alvorlig sykdom hos spedbarnet. Kommunens tilbud er ikke begrenset til helsestasjons- og skolehelsetjenesten jf. § 4 første ledd. Kommunen kan ikke ta betalt for vaksinasjonen. Jordmødre med autorisasjon eller lisens etter helsepersonelloven kan rekvirere vaksiner til bruk i praksis til gravide, etter forskrift om nasjonalt vaksinasjonsprogram. 30. april var det [nasjonal kick-off for vaksinasjonen fra svangerskapskontrollen i Bydel Grünerløkka](#). FHI sier på sin instagram konto: «Ett stikk i overarmen til mor i uke 24, og så er babyen i magen beskyttet mot kikhoste fra den blir født til den er tre måneder gammel og selv kan få vaksine. Cecilie og Andrea ble i dag de to første i Norge som mottar gratis #kikhostevaksine til #gravide gjennom barnevaksinasjonsprogrammet»

EUROPA MÅ KOMME SEG PÅ TOPPEN AV UTBRUDDET AV MESLINGER

"Meslinger bør være et minne, ikke en nåværende risiko," sa Dr Quique Bassat til Medscape Medical News i februar. Det er absolutt ikke tilfelle akkurat nå i enkelte deler av Europa. Verdens helseorganisasjon (WHO) sier at den europeiske regionen opplever en alarmerende økning i tilfeller, og at det er behov for akutte tiltak. Helsepersonell prøver å få kontroll over utbrudd av meslinger og rulle ut vaksinasjonsoppheftingskampanjer. Det vi ser for øyeblikket er en nesten 45-dobling av tilfeller av meslinger i WHO's europeiske region. I 2022 var det 940 saker, og i 2023 til november var det rundt 42 000 pluss. Mellom 2020 og 2022 har vi sett 1,8 millioner barn som har gått glipp av vaksinedosene mot meslinger." Les mer [her](#)

MESLINGER MER ENN BARE UTSLETT

[Medscape har laget et 15 siders lysbildeforedrag om meslinger](#); Utbruddet i USA, risikogrupper, symptomer, diagnose, komplikasjoner, vaksinasjon og posteksposisjonell profylakse.

EN MANN I 60-ÅRENE MED LIVSTRUENDE FEBERSYKDOM ETTER UTENLANDSREISE

Tidsskiftet har en artikkel om en pasient som blir innlagt med livstruende febersykdom etter 9 ukers utenlandsreise i Uganda. Han har feber, rask pust, er gul på sclerae, har avblekbart hyperemisk utslett og synlig blod i urinen. Men hva feiler det pasienten? Han har brukt malariaforebyggende tabletter. Er vaksinert mot gulfeber, tyfoidfieber, hepatitt A og B, difteri, stivkrampe, polio og meningokokk acwy. Vil du finne ut hvilken tropeinfeksjon pasienten hadde? Les [her](#)

HVA VET DU OM ULIKE FLÅTTSYKDOMMER?

Flåttbårne sykdommer er vanlig. Flått er nest etter mygg den viktige vektoren for overføring av sykdommer hos mennesker, både smittsomme og giftige. Mer enn 800 arter av flått finnes, og som forbrukere av blod utgjør de en iboende risiko. Flåttbårne sykdommer som Borreliose, TBE, Babesiose, Afrikansk flåttfeber, Anaplasmose, Rocky Mountain flekkfeber. 5 raske spørsmål [her](#). Se også [Flåttsenteret](#) for mer informasjon om TBE og Borreliose

FØRSTE DØDSFALL I NORGE AV TBE

[Stål Bye \(74\) er den første i Norge som har dødd av et flåttbitt](#). Sommeren 2022 ble han bitt av en TBE infisert flått trolig på hytta i Larvik. Han fikk påvist hjernebetennelse og havnet i koma i 4 uker. Etter 11 uker på sykehus døde han.

Det har vært en økning av påviste TBE tilfeller i Norge fra 12 tilfeller i 2016 til 113 tilfeller i 2023 [ifølge](#) tall fra FHI.

WEBINAR VAKSINEFOREBYGGBARE ENCEFALITT

Encephalitis International hadde i april et webinar om ulike vaksineforebyggbare encefalitter som japansk encefalitt, TBE, influensa assosiert encefalitt, varicella-zoster virus encefalitt, mesling encefalitt. Se webinarret på youtube; [Vaccine-preventable encephalitis webinar April 2024 \(youtube.com\)](#)

I dette nummeret:

1. Resistente bakterier, Kikhostevaksine gravide, Meslinger i Europa og USA, Case febersykdom etter reise, Flåttesykdommer,
2. ISTM podcast, TB webinar, Litteratur anbefaling, Slangebitt

AKTUELL NETTSTEDER

- Folkehelseinstituttet www.fhi.no
- NSF's landsgruppen av helsesykepleiere www.sykepleierforbundet.no
- The International Union Against Tuberculosis and Lung Disease (The Union) www.theunion.org
- WHO's disease outbreak news www.who.int/csr/don/en/
- The International Society of Travel Medicine (ISTM) www.istm.org
- FIRM Norge <https://firmnorge.org/>
- Norsk forum for smittevern i helsetjenesten www.smittevernforum.no

AKTIVITETSKALENDER 2024

SMITTEVERN

- 15. – 16. oktober Smittevernforums årskonferanse 2024. Bergen. Arr: Smittevernforum

REISEMEDISIN / VAKSINASJON

- 7. mai, 4. juni, 2. september FHI webinar serie om vaksinasjon fra klokken 12:00-13:00. Webinarene tas opp slik at de kan også sees i etterkant. Arr. FHI
- 22. – 24. mai NECTM 9, København Arr. <https://mkon.nu/nectm9>

TUBERKULOSE

- 12. – 16. november, The Union World Conference on Lung Health 2024, Indonesia, Bali. Arr: The Union

MIGRASJONSHELSE

-

Faglig forum for helsesykepleiere som arbeider med smittevern

Ønsker du å få tilsendt Smittevern-nytt? Send en e-post til redaktøren:

mone.kildal@bga.oslo.kommune.no

ISTM PODKAST TRAVEL UNRAVELLED

International Society of Travel Medicine (ISTM) har kommet med egen podcast. Første episode handler om malaria med mange fine case og diskusjon rundt sykdommen og behandling, myggen og forebyggende behandling. Episode 2 om rabies. Det anbefales å ta seg tid til å høre disse episodene kanskje på vei til/fra jobb ca. 50 minutters varighet hver?

Episode 1: [Malaria for travellers; Causes, symptoms, treatment and prevention](#)

Episode 2: [Rage in the Road: Rabies, Risk and Travellers](#)

TUBERKULOSE, ISOLASJON OG PSYKISK HELSE WEBINAR I OPPTAK

Mange pasienter med tuberkulose har psykiske og sosiale problemer som kan være mer belastende enn selve sykdommen. Psykososiale problemer er både en risikofaktor for å utvikle tuberkulose, og kan oppstå som en konsekvens av sykdommen. I [NSF webinar fra 3. april](#) snakker de om hvordan isolasjon påvirker mennesker, og om sammenhengen mellom tuberkulose og psykisk helse og hvordan helsepersonell kan ivareta tuberkulose-pasienters menneskerettigheter og forebygge og følge opp psykiske plager og lidelser.

Se også: <https://www.lhl.no/lhl-internasjonalt/tuberkulose/>

LITTERATUR «DET LIGGER I BLODET - EPIDEMIEN SOM FORANDRET NORGE»

«Det ligger i blodet» handler om aids-epidemien i Norge, fra 1975 til 1996. Lege og historiker Ketil Slagstad har skrevet en meget lesverdig bok. «Aidsepidemien er en av de viktigste begivenhetene i moderne norsk historie. Sykdommen endret vitenskap, politikk og synet på seksualitet, og viste hvor sårbart samfunnet var i møte med en dødelig epidemi. For de som var direkte berørt, ble aids et møte med redsel, stigma, sorg og død – men også med solidaritet, håp, mot og fellesskap. Nå har Ketil Slagstad skrevet historien om aids i Norge, fra de aller første sykdoms-tilfellene i 1983 frem til en behandling forelå drøyt ti år senere. Resultatet er et enestående tidsbilde, og et helt nytt blikk på den nære norske fortiden.»

5 RASKE SPØRSMÅL OM SLANGETBITT

Ifølge Verdens helseorganisasjon (WHO) blir anslagsvis 5,4 millioner mennesker bitt hvert år, med opptil 2,7 millioner forgiftninger og 81 000-138 000 dødsfall av slangebitt hvert år. Bitt fra giftige slanger kan forårsake organskader, tap av lemmer og andre permanente problemer for de som overlever bittene. Det finnes imidlertid effektive behandlinger, og alvorlige konsekvenser kan unngås. Er du klar over epidemiologien, presentasjonen og behandlingen av slangebitt? [Test deg selv med denne korte quizzen.](#)

ØNSKER ALLE EN RIKTIG GOD SOMMER